

Abstrakt

Cílem této diplomové práce je analýza a bližší vymezení podstaty utajeného výkonu veřejné moci a posouzení tohoto stavu z hlediska základních principů demokratického právního státu. Utajený výkon veřejné moci je svým způsobem v rozporu s přirozenoprávním pojetím a respektem k základním lidským právům a svobodám. Republika, tedy věc veřejná, by neměla mít před svým lidem příliš mnoho tajemství, pokud nemá být popřena její vlastní podstata.

Utajování při výkonu veřejné moci je její specifickou oblastí spojenou zejména se zajišťováním svrchovanosti a územní celistvosti České republiky, ochranou jejích demokratických základů, ochranou životů obyvatel, jejich zdraví a majetkových hodnot. To je v souladu s ústavním pořádkem základní povinností státu. Zde má institut omezení přístupu k informacím své nezastupitelné místo a na ústavní úrovni je založen i v Listině základních práv a svobod, Evropské úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod a Mezinárodním paktu o občanských a politických právech.

Otázka nutnosti volby mezi bezpečností a svobodou je v poslední době pokládána občanům v souvislosti s terorismem stále častěji. Postupy některých vlád při zadržování, omezování osobní svobody a vyslýchání podezřelých osob jdou v některých případech zjevně za rámec limitů považovaných za závazný standard v oblasti ochrany základních lidských práv a svobod. Tento vývojový trend může za určitých okolností zásadním způsobem negativně ovlivnit další právní vývoj v náhledu na proporcionalitu mezi základními lidskými právy a svobodami versus veřejným zájmem. Problematika utajeného výkonu veřejné moci je tedy navýsost aktuální, a není bohužel teoreticky hlouběji rozpracována, práce má ambici přispět k teoretickému rozpracování této problematiky.

Za určitých okolností může utajený výkon veřejné moci vést zcela nepochybně k vychýlení rovnováhy dělby moci, a to zpravidla ve prospěch moci výkonné. Utajování bez odpovídajících kontrolních mechanismů jednoznačně posiluje předpoklady, že moc bude dříve či později zneužita. Je-li smyslem dělby moci snaha o omezení možnosti jejího zneužití, nemůže institut utajení vést k vytvoření prostoru, ve kterém tato dělba moci fakticky neexistuje. Vytrácí se zde odpovědnost, a takový stav vede zákonitě k porušování základních lidských práv a svobod, jak je v práci přesvědčivě prokázáno.